

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning (Ds 2024:28)

Ku2024/01101

Sammanfattning

- Konkurrensverket tillstyrker på ett övergripande plan förslaget om regler för bedömning av koncentrationer på mediemarknaden. Konkurrensverket instämmer i att det bör vara Mediemyndigheten som utför bedömningen av hur koncentrationer på mediemarknaden påverkar mångfalden av medier och medieinnehåll samt redaktionellt oberoende och välkomnar att det inte föreslås några regelförändringar vad gäller verkets koncentrationsprövning.
- Konkurrensverket anser dock att det bör förtydligas att Konkurrensverket ska få ta del av Mediemyndighetens utredning och de underlag som ligger till grund för myndighetens bedömning. Konkurrensverket noterar även att det finns behov av att förtydliga vissa oprecisa begrepp och lämnar skrivningsförslag.
- Konkurrensverket delar utredningens bedömning att det bör förenkla för företag att knyta anmälan till anmälningsplikten enligt Konkurrenslagen. Konkurrensverket kan dock inte bedöma om konkurrenslagens tröskelvärden, vilka har utformats med syftet att enbart de företagskoncentrationer som riskerar ha skadliga effekter på konkurrensen ska anmälas för prövning, också är ändamålsenliga för Mediemyndighetens bedömning.
- Vad gäller förslaget kopplat till statlig annonsering delar Konkurrensverket inte fullt ut bedömningen att kraven i artikel 25 i mediefrihetsförordningen inte medför något behov av kompletterande bestämmelser, utöver den anmälningsskyldighet som promemorian föreslår och anser att det krävs ytterligare analys och överväganden.

- Konkurrensverket anser att det ur ett upphandlingsrättsligt perspektiv är oklart vilka kontrakt som omfattas av regleringen i artikel 25 och efterfrågar därför en sådan analys som bör inkludera huruvida förordningen enbart reglerar offentliga kontrakt av så kallat gränsöverskridande intresse.
- Konkurrensverket menar att det även bör övervägas om det behövs kompletterande nationell reglering för att tillgodose kravet i artikel 25 om att medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att de offentliga utgifter som totalt tilldelats för statlig annonsering fördelas till en bred mångfald av de leverantörer av medietjänster som finns på marknaden.

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden och följer den struktur och de rubriker som används i promemorian.

5.2 Regler för bedömning av koncentrationer på mediemarknaden

I promemorian föreslås att den som anmäler en företagskoncentration enligt konkurrenslagen ska, om företagskoncentrationen utgör en koncentration på mediemarknaden enligt definitionen i mediefrihetsförordningen, samtidigt anmäla koncentrationen till tillsynsmyndigheten¹. Tillsynsmyndigheten ska bedöma hur koncentrationer på mediemarknaden, som anmälts till myndigheten, påverkar mångfalden av medier och medieinnehåll samt redaktionellt oberoende. Det ska i den kompletterande lagen upplysas om att tillsynsmyndigheten vid sin bedömning ska beakta de faktorer som anges i artikel 22.2 i mediefrihetsförordningen. Mediemyndigheten ska i förordning bemyndigas att utfärda närmare föreskrifter om vilka uppgifter anmälan ska innehålla och hur den ska utformas. Det ska även i förordning anges tidsramar för bedömningen och att Mediemyndigheten ska informera Konkurrensverket när en bedömning har gjorts.

Konkurrensverket tillstyrker på ett övergripande plan förslaget men ser behov av vissa förtydliganden enligt nedan. Detta bör kunna omhändertas i den fortsatta beredningen av ärendet.

Konkurrensverket instämmer i att det bör vara Mediemyndigheten som utför bedömningen av hur koncentrationer på mediemarknaden påverkar mångfalden av medier och medieinnehåll samt redaktionellt oberoende. Konkurrenslagen och den föreslagna regleringen är skilda regelverk med olika utgångspunkter och syften. Då Mediemyndigheten redan har ett arbete rörande frågor som mångfald och ägande förefaller den vara bäst lämpad för uppdraget.

¹ Av tidigare förslag framgår att Mediemyndigheten föreslås bli tillsynsmyndighet.

Konkurrensverket välkomnar att det inte föreslås några regelförändringar vad gäller verkets koncentrationsprövning och att promemorian tydliggör att det bör vara upp till Konkurrensverket att bedöma i vilka delar Mediemyndighetens bedömning kan tillföra den konkurrensrättsliga prövningen något. I sin prövning av företagskoncentrationer enligt konkurrenslagen har Konkurrensverket att beakta faktorer som talar för och emot att koncentrationen är ägnad att påtagligt hämma en effektiv konkurrens. Det underlag Konkurrensverket kan lägga till grund för sin bedömning är brett och kan redan i dag inkludera rapporter från andra myndigheter som verket i det enskilda fallet bedömer relevanta för exempelvis avgränsningen av relevant marknad och analysen av koncentrationens effekter.

Av promemorian framgår att Mediemyndigheten ska informera Konkurrensverket när den har slutfört sin bedömning. Det är däremot inte tydligt om Konkurrensverket, utöver bedömningen, kommer få ta del av de underlag som Mediemyndigheten samlat in som grund för sin bedömning. I den fortsatta beredningen bör det förtydligas att Konkurrensverket ska få ta del av Mediemyndighetens utredning och de underlag som ligger till grund för myndighetens bedömning. Detta för att bedömningen ska kunna utgöra ett relevant underlag för Konkurrensverkets prövning och inte medföra en onödig börda för berörda företag eller en ineffektiv process som vore fallet om Konkurrensverket skulle tvingas begära in samma uppgifter på nytt.

Jämförelsevis kan nämnas att Konkurrensverket har en liknande informations-skyldighet vad gäller Inspektionen för strategiska produkters (ISP) granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden. Av 6 § förordningen (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar framgår vilka statliga myndigheter som ska vara skyldiga att lämna uppgifter till ISP enligt 29 § lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar.

Konkurrensverket har inga invändningar mot den föreslagna tidsfristen om högst 30 dagar för Mediemyndighetens bedömning. Det möjliggör för Konkurrensverket att beakta Mediemyndighetens bedömning i det fall verket beslutar att inleda en särskild undersökning av koncentrationen enligt konkurrenslagen (fas 2). Däremot noterar Konkurrensverket att förslaget till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning använder det oprecisa begreppet *dag*. Det är inte tydligt om det är arbetsdagar eller kalenderdagar som avses, vilket bör klargöras i den fortsatta beredningen av ärendet.

Konkurrensverket noterar vidare att det av 4 § i förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s mediefrihetsförordning framgår att anmälan ska ske *samtidigt* till Mediemyndigheten och Konkurrensverket. Det saknas en närmare beskrivning av hur *samtidigt* ska tolkas. Tidsfristerna är korta vad gäller Konkurrensverkets prövning av koncentrationer, varför det är att föredra att så tidigt som möjligt få in underlag som kan ha relevans för den konkurrensrättsliga

prövningen. Mot denna bakgrund föreslår Konkurrensverket att *samtidigt* byts mot *senast samma dag*.

Förslaget innebär att det bara är koncentrationer som är anmälningsskyldiga enligt konkurrenslagen som ska anmälas till Mediemyndigheten. Konkurrensverket delar utredningens bedömning att detta bör förenkla för berörda företag, jämfört med att ta fram en självständig anmälningsskyldighet för koncentrationer på mediemarknaden. Samtidigt konstaterar Konkurrensverket att tröskelvärdena i konkurrenslagen är utformade med syftet att enbart de företagskoncentrationer som riskerar ha skadliga effekter på konkurrensen ska anmälas för prövning. Konkurrensverket kan inte bedöma om dessa tröskelvärden också är ändamålsenliga för Mediemyndighetens bedömning av hur koncentrationer på mediemarknaden påverkar mångfalden av medier och medieinnehåll samt redaktionellt oberoende.

6.1 Statlig annonsering i medietjänster eller på onlineplattformar

Artikel 25 i mediefrihetsförordningen innehåller bestämmelser om tilldelning av offentliga medel för statlig annonsering och varu- eller tjänstekontrakt. I promemorian görs bedömningen att förutom den anmälningsskyldighet som promemorian föreslår, medför kraven i artikel 25 inte något behov av kompletterande bestämmelser.

Konkurrensverket delar inte fullt ut denna bedömning och anser att det behövs ytterligare analys och tydliggöranden.

Artikel 25 uppställer vissa krav på tilldelning och offentliggörande samt förfaranden vad gäller offentliga medel för statlig annonsering. Vidare framgår att artikeln inte ska påverka tilldelningen av offentliga kontrakt och koncessionskontrakt i enlighet med unionsreglerna om offentlig upphandling. Konkurrensverket noterar också att skäl 72 till förordningen hänvisar till att LOU-direktivet² inte är tillämpligt på offentliga tjänstekontrakt som rör förvärv, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial avsett för audiovisuella medietjänster eller radiomedietjänster (jfr undantaget i artikel 10 b i LOU-direktivet och 3 kap. 20 § LOU).

Konkurrensverket anser att det ur ett upphandlingsrättsligt perspektiv är oklart vilka kontrakt som omfattas av bestämmelsen och efterfrågar därför en analys av vilka offentliga kontrakt som regleringen i artikel 25 ska träffa. Bland annat bör övervägas om artikel 25 är tänkt att reglera förfarandet kring sådana offentliga kontrakt som undantas från LOU-direktivet enligt ovan och/eller kontrakt som understiger tröskelvärdena för LOU-direktivet. Härvid noteras att undantaget från lagens tillämpningsområde är tillämpligt även vid sådan upphandling som genomförs enligt 19 och 19 a kap. LOU (19 kap. 1 § respektive 19 a kap. 1 § LOU).

² Direktiv 2014/24/EU.

Det krävs även en analys av huruvida förordningen enbart reglerar offentliga kontrakt av så kallat gränsöverskridande intresse, jämför bland annat skäl 1 till förordningen.

Konkurrensverket tolkar promemorians slutsatser som att regleringen i 19 kap. respektive 19 a kap. LOU tillgodoser de krav som uppställs i artikel 25. Konkurrensverket efterfrågar dock en närmare analys i detta hänseende och konstaterar bland annat att för direktupphandlingar saknas ett absolut krav på annonsering (19 a kap. 1 § LOU). Därutöver noteras att regleringen i artikel 25 utifrån sin lydelse även skulle kunna träffa utbetalningar som inte utgör kontrakt i upphandlingsrättsligt hänseende (jfr skäl 4 till LOU-direktivet) och som görs av aktörer som inte träffas av upphandlingsregelverket.

Artikel 25 anger vidare att medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att de offentliga utgifter som totalt tilldelats för statlig annonsering fördelas till en bred mångfald av de leverantörer av medietjänster som finns på marknaden. Det bör övervägas om det behövs kompletterande nationell reglering för att tillgodose dessa krav.

Det saknas vidare en analys av huruvida brister i förfarandet enligt artikel 25 i förordningen ska kunna göras gällande rättsligt, till exempel om sådana brister enligt förordningen ska kunna bli föremål för en överprövning enligt rättsmedelsdirektivet³. I detta sammanhang erinras om de överväganden som gjorts i lagrådsremissen *Anpassningar av upphandlingslagstiftningen med anledning av EU:s IPI-förordning* och Konkurrensverkets remissvar avseende promemorian med samma namn.⁴

Detta yttrande har beslutats av vikarierande generaldirektören Hanna Witt. Föredragande har varit sakkunniga Anna Spetz.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Hanna Witt

³ Direktiv 89/665/EEC i dess lydelse enligt ändringsdirektiv 2007/66/EC.

⁴ Fi2024/00067 och Konkurrensverket, dnr 30/2024.